

Sygn. akt III KZ 81/15

POSTANOWIENIE

Dnia 17 grudnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz

w sprawie **B. A.**

skazanego z art. 189 § 1 k.k. w zw. z art. 189 § 3 k.k. w zb. z art. 197 § 3 pkt 1 k.k.
w zw. z art. 197 § 4 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 17 grudnia 2015 r.,

zażalenia skazanego i jego obrońcy

na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Białymstoku

z dnia 4 listopada 2015 r., sygn. akt II AKa 88/15,

o odmowie przywrócenia terminu do złożenia wniosku o doręczenie wyroku Sądu
Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 15 czerwca 2015 r., sygn. akt II AKa 88/15,
wraz z uzasadnieniem

p o s t a n o w i ł

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Apelacyjny w Białymstoku nie uwzględnił wniosku obrońcy skazanego B.A. o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o doręczenie wyroku tego Sądu z dnia 15 czerwca 2015 r., sygn. akt II AKa 88/15, wraz z uzasadnieniem.

Zażalenie na to postanowienie złożył skazany i jego obrońca.

Skazany podniósł, że osobiście i listownie kontaktował się ze swoim obrońcą z urzędu, która nie poinformowała go jednak o dalszym postępowaniu w sprawie. Wprawdzie otrzymał z Sądu Apelacyjnego odpis wyroku i „jakieś pouczenie”, lecz go nie zrozumiał, gdyż był „zakręcony” po lekach psychotropowych, od których jest

uzależniony. Ponieważ w tym czasie był pozbawiony wolności, nie mógł zasięgnąć stosownej informacji w sekretariacie sądu.

Obrońca skazanego – adw. M. K. zaskarżonemu postanowieniu zarzucił:

I.obrazę przepisów postępowania, tj.:

1. art. 6 k.p.k., art. 96 § 1 i 2 k.p.k. oraz art. 6 ust. 1 i ust. 3 lit. b, c, d Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, poprzez niezawiadomienie obrońcy skazanego o terminie posiedzenia z dnia 4 listopada 2015 r. w sprawie II AKa 88/15,

2. art. 4 k.p.k., art. 7 k.p.k. oraz art. 92 k.p.k., poprzez wybiórcze potraktowanie okoliczności istotnych w sprawie, a wskazanych we wniosku obrońcy skazanego o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie odpisu wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 15 czerwca 2015 r., sygn. akt II AKa 88/15, wraz z uzasadnieniem oraz dowolną i sprzeczną z zasadami prawidłowego rozumowania, wskazaniem wiedzy i doświadczenia życiowego, ocenę pisma poprzedniego obrońcy skazanego z dnia 26 października 2015 r.,

3. art. 193 § 1 k.p.k. w zw. z art. 202 § 1 k.p.k., poprzez zaniechanie zasięgnięcia opinii biegłych psychiatrów dla oceny stanu zdrowia psychicznego skazanego oraz jego możliwości zrozumienia pouczenia otrzymanego wraz z wyrokiem Sądu II instancji,

II.błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia w postaci nieprawidłowej oceny stanu zdrowia psychicznego skazanego B. A. oraz możliwości zrozumienia przez niego otrzymanego pouczenia o terminie i sposobie wniesienia kasacji, jak też błędne ustalenie w zakresie podejmowanych przez skazanego prób kontaktu z obrońcą z urzędu,

III. obrazę przepisów postępowania, tj. art. 156 § 1 k.p.k. oraz art. 6 ust. 3 lit. b i c Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, poprzez pozbawienie obrońcy możliwości zapoznania się z aktami sprawy.

Wskazując na powyższe wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia, uwzględnienie wniosku obrońcy skazanego z dnia 23 września 2015 r. o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o doręczenie uzasadnienia wyroku i przywrócenie owego terminu, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego

postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Białymstoku.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenia nie są zasadne i nie zasługują na uwzględnienie.

W świetle analizy akt sprawy brak jest podstaw do podważenia zasadności leżącego u podstaw zaskarżonego postanowienia ustalenia, że niedotrzymanie przez skazanego terminu zawitego do złożenia wniosku o doręczenie wyroku wraz z uzasadnieniem nastąpiło z przyczyn od niego niezależnych, w ujęciu art. 126 § 1 k.p.k. Jak trafnie podkreślono w tym postanowieniu, przesłanką przywrócenia terminu zawitego jest niezależna od strony przyczyna uniemożliwiająca zachowanie tego terminu. W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, że przyczyny niezależne od strony to takie, których strona nie mogła usunąć i dokonać wymaganej przez prawo czynności we właściwym czasie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 1997 r., II KZ 29/97, Prok. i Pr. 1997, nr 6, poz. 9).

W niniejszej sprawie sytuacja tego typu nie wystąpiła, jako że za przyczynę od strony niezależną nie mogło być w żadnym razie uznane niezrozumienie przez skazanego pouczenia o sposobie, terminie i trybie zaskarżenia kasacją wyroku sądu odwoławczego. Skazany został o tym w sposób prawidłowy pouczony (k. 934 i 953). Jeżeli mimo to nie zrozumiał tego pouczenia, mógł zwrócić się do Sądu Apelacyjnego w Białymstoku o ponowne, jeszcze bardziej precyzyjne jego przedstawienie czemu, co oczywiste, nie stało na przeszkodzie pozbawienie wolności. Skoro skazany tego nie uczynił i od doręczenia mu pouczenia w dniu 18 czerwca 2015 r. do dnia 23 września 2015 r. nie podjął żadnych czynności, to obecnie nie może powoływać się na brak świadomości co do sposobu i terminu wystąpienia z wnioskiem o doręczenie wyroku z uzasadnieniem, jako przyczynę uzasadniającą przywrócenie mu terminu zawitego do jej dokonania.

Nie są również przekonujące, w świetle jednoznacznej opinii sądowo – psychiatrycznej dotyczącej skazanego (k. 441-447), wywody skarżących, co do braku zdolności B. A. do zrozumienia otrzymanego wraz z wyrokiem pouczenia co do terminu, sposobu i trybu wniesienia kasacji, jak też samodzielnego złożenia przez niego wniosku o uzasadnienie wyroku, z uwagi na stan psychiczny i związane z tym obniżone możliwości intelektualne. Jak bowiem jednoznacznie

wynika z powołanej opinii u skazanego B. A. nie stwierdzono choroby psychicznej, ani upośledzenia umysłowego. Zdaniem biegłych skazany podjął postawę obronną, a wykonane u niego testy wskazywały na symulację (k. 441-447).

Za przyczynę od skazanego niezależną nie może być także uznane błędne jego przekonanie, że stosowny wniosek złoży w jego imieniu wyznaczony obrońca z urzędu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 kwietnia 2010 r., III KZ 24/10, OSNwSK 2010/1/795).

W opisanych warunkach, uznać należało, że nie został skutecznie zakwestionowany fakt, iż niedotrzymanie terminu do złożenia wniosku w trybie przewidzianym w art. 524 § 1 k.p.k. w zw. z art. 457 § 2 k.p.k. nastąpiło z przyczyn zależnych wyłącznie od skazanego.

Na marginesie jedynie zauważyć należy, że w postępowaniu jurysdykcyjnym w kwestii przywrócenia terminu orzeka sąd na posiedzeniu, w składzie określonym w art. 30 k.p.k. Do udziału stron i innych osób w posiedzeniu znajduje zaś zastosowanie przepis art. 96 § 2 k.p.k., w myśl którego strony oraz osoby niebędące stronami mogą wziąć udział w posiedzeniu, jeżeli się stawiają. Sąd nie zawiadamia ww. podmiotów, w tym również prokuratora, o terminie i miejscu posiedzenia, jednakże jeżeli strony oraz inne osoby stawiają się na posiedzenie, to powinny być do udziału w nim dopuszczone, ponieważ nabywają to uprawnienie przez sam fakt stawiennictwa. W świetle powyższych uwag, to w gestii obrońcy skazanego leżało ustalenie terminu posiedzenia przed Sądem Apelacyjnym w Białymstoku w przedmiocie przywrócenia terminu do złożenia wniosku o doręczenie wyroku wraz z uzasadnieniem, a następnie stawienie się na to posiedzenie. Poprzez zaniechanie tych czynności i nie stawienie się na posiedzenia w dniu 4 listopada 2015 r., obrońca sam pozbawił się prawa przysługującego mu z mocy art. 96 k.p.k.

Dodatkowo przypomnieć jedynie należy, że zarządzeniem Przewodniczącej II Wydziału Karnego Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 18 listopada 2015 r. nadano bieg zażaleniu skazanego B. A. na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 4 listopada 2015 r., a akta sprawy przesłano Sądowi Najwyższemu, o czym obrońca skazanego – adw. M. K. został zawiadomiony pismem z dnia 18 listopada 2015 r., odebrany przez niego w dniu 20 listopada

2015 r. (k. 1025, 1030). Tym samym wiedzę na ten temat obrońca powziął na siedem dni przed wystąpieniem przez niego z prośbą o umożliwienie zapoznania się z aktami sprawy.

Rozważywszy powyższe, Sąd Najwyższy postanowił jak na wstępie.